

❖ عنوان پژوهش: بررسی وضعیت قیمتگذاری دارو در کشورهای منتخب و ارایه الگوی برای ایران	
❖ نوع پژوهش : کاربردی *	
بنیادی *	توسعه ای □
❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش:	
طرح پژوهشی ✓	گزارش کارشناسی □ سیاستگذاری □
سند	

لازم به ذکر است در چارچوب پژوهشی موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی، منظور از طرح پژوهشی، سند سیاستگذاری و گزارش کارشناسی به شرح ذیل است:

«طرح پژوهشی»

طرح پژوهشی یکی از انواع قالبهای تولید علمی محسوب می شود که منطبق با اصول علمی روش تحقیق انجام می شود.

«سند سیاستگذاری»

«سند سیاستگذاری»، گزارشی کوتاه، بی طرفانه و موجز در پاسخ به یک سؤال مشخص یا راجع به یک مسئله خاص است که استاندارد صلاحیت برای تهیه سند سیاستگذاری، افراد خبره هستند. این گزارش شامل سه بخش زیر می شود: بخش اول که به آن «خلاصه مدیریتی» خواهیم گفت، بر روی جلد گزارش، ضمن بیان مشکل در یک یا دو سطر، به ارائه راهکارهای اجرایی منطقی برای آن در حداکثر نصف صفحه می پردازد. بخش دوم که گزارش اصلی را تشکیل می دهد و در 3 تا 5 صفحه مطابق چارچوب تعیین شده تهیه می شود، «پیشنهادات سیاستگذاری» نامیده می شود. بخش سوم که به تحلیل دقیق موضوع و ارائه اسناد پشتیبان آن می پردازد، «یادداشت سیاستگذاری» نام دارد. هر یک از این سه بخش برای اهداف خاص و مخاطبان ویژه خود تهیه می شوند.

«گزارش کارشناسی»

شامل ارائه یک گزارش کامل در خصوص یک موضوع خاص مورد نظر است که به یک فرد مجری با سطح صلاحیت حداقل «محقق» واگذار می شود تا حداکثر طی 3 ماه، گزارش مورد نظر را منطبق با فرمت ارائه شده تهیه و ارائه نماید.

«تعریف سطح خرد/متوسط/کلان»

طرح خرد- طرحی است که از حیث مبلغ سه برابر حد نصاب معاملات خرد موسسه می باشد.

طرح متوسط- طرحی است که از حیث مبلغ از معاملات خرد فراتر بوده و حداکثر ده برابر سقف حد نصاب معاملات خرد موسسه می باشد.

طرح کلان- طرحی است که از حیث مبلغ از سقف معاملات متوسط فراتر باشد.

❖ توصیف و بیان مسئله:

داروها سهم عمده و مهمی را در اثربخشی مراقبت‌های بهداشتی درمانی ایفا می‌کنند. از طرفی هزینه‌های دارویی بخش عظیمی از هزینه‌های بهداشت و درمان را به خود اختصاص داده است و به تبع آن سهم عمده هزینه‌های مراقبت‌های درمانی خانوارها مربوط به دارو می‌باشد. امروزه صنعت داروسازی به عنوان یکی از کلیدی‌ترین و عظیم‌ترین صنایع جهان مطرح است و در اختیار داشتن چنین صنعتی به منزله یکی از معیارهای مهم توسعه یافتگی کشورها شناخته می‌شود. صنعت داروسازی در بازارهای جهانی متفاوت از سایر صنایع با فناوری پیشرفته است، زیرا تابع تحقیقات نوآورانه، سرمایه‌گذاری و مقررات دولتی می‌باشد. هزینه سرمایه‌گذاری جهت ایجاد نوآوری در این صنعت با توجه به ماهیت آن بیشتر از سایر صنایع است. تمامی کشورها در راستای دست یابی به سلامت، به موضوعات مختلف و مرتبطی توجه دارند که مقوله صنعت داروسازی یکی از موضوعاتی است که نقش مهمی در یاری رساندن به پزشکان و پیراپزشکان جهت تشخیص درست و کمک به درمان بیماری‌ها ایفا می‌کند. دارو و صنعت داروسازی از بعد مالی و اقتصادی اهمیت ویژه‌ای برای کشورها و دولت‌ها دارد. همانطور که پیشتر گفته شد، دارو به دلیل اثرگذاری بر سلامت انسانها و جوامع بشری همواره از مهمترین ارکان چرخه سلامت بوده است. بر همین اساس همواره توزیع و قیمت‌گذاری دارو حتی در بحرانی‌ترین شرایط کشور از اولویت خاص دولت‌ها می‌باشد. وجود ابعاد مختلف سلامتی، موجب شده که در نظام دارویی بخصوص توزیع و قیمت‌گذاری دارو، دولت‌ها را برای تأمین امکان یک زندگی سالم ملزم به اتخاذ اقداماتی کند و مهمترین نقش دولت در حمایت از حقوق توزیع‌کننده و مصرف‌کننده تلاش در جهت وضع قوانین و مقررات حمایتی و اجرای آنها است.

دارو یکی از ملزوماتی است که تهیه و تدارک آن در کشوری که با محدودیت جدی منابع مواجه است نیازمند استفاده از ابزار ارزیابی فناوری سلامت و بدنبال آن قیمت‌گذاری مناسب است. در ایران دارو از جمله اقلامی است که دارای نرخ مصوب بوده و تعیین نرخ آن طبق ماده 48 آئین نامه ساخت و ورود دارو توسط کمیسیون قیمت‌گذاری در سازمان غذا و دارو تعیین می‌گردد. کمیسیون مذکور با توجه به اطلاعات ارائه شده از سوی شرکت‌های تولیدکننده و ارگان‌های ذیربط نسبت به تعیین قیمت اقدام می‌نماید. ضوابط قیمت‌گذاری

و تصمیمات مربوط به قیمتگذاری داروها طبق نظر کمیسیون قیمتگذاری داروها موضوع تبصره 3 ماده 20 قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب سال 1334 و اصلاحات بعدی سازمان غذا و دارو تعیین می‌گردد، و هدف از این ضابطه، تعیین قیمت منطقی برای داروهای موجود در بازار دارویی ایران به منظور تضمین دسترسی بیماران به داروهای مورد نیاز خود، حمایت از فناوری‌ها و توانمندی‌های داخلی برای تامین و تولید مستمر داروها و ایجاد شفافیت در فرایند قیمتگذاری داروها در سازمان غذا و دارو است. نظام قیمتگذاری فعلی دارو با مشکلات متعددی از جمله قیمتگذاری یکسان برای تمامی شرکت‌های دارویی بدون توجه به کیفیت و مواد اولیه می‌باشد. همچنین نوسانات نرخ ارز همواره قیمتگذاری دارو را با چالش مواجه کرده است.

سازمان تامین اجتماعی به عنوان دومین سازمان ارائه‌دهنده خدمات سلامت در کشور، بیش از 30 درصد از هزینه خرید خدمات خود را صرف دارو می‌کند. کنترل هزینه‌های دارویی سازمان از طریق کنترل و مصرف منطقی دارو و کنترل قیمت دارو میسر می‌باشد. در نظام فعلی قیمتگذاری دارو به نظر می‌رسد که سازمان‌های بیمه‌گر در تعیین قیمت این کالاها نقش موثری ندارند و برخی شواهد حاکی از حاشیه سود زیاد داروها برای شرکت‌های تولید کننده و توزیع کننده آنها می‌باشد. از این رو سازمان تامین اجتماعی مطالعه ای را با هدف بررسی وضعیت قیمتگذاری دارو در ایران و دنیا و ارائه الگوی قیمت گذاری دارو برای ایران را طراحی نموده است. نتایج حاصل از این مطالعه می‌تواند در نهایت منجر به قیمتگذاری منطقی دارو در ایران گشته و به تبع آن سیاستگذاری‌های متناسب با قیمت دارو جهت دسترسی آسان مردم و بیمه شده‌ها به داروها را بهبود بخشد.

❖ اهداف مورد نظر برای تحقیق:

◀ هدف اصلی

طراحی الگوی قیمت گذاری دارو برای ایران

◀ اهداف فرعی

- 1- بررسی متون در زمینه وضعیت و مقررات قیمت گذاری دارو در کشورهای مختلف دنیا
- 2- تعیین عوامل موثر بر قیمت گذاری دارو و نقاط ضعف و قوت نظام های قیمت گذاری دارو در کشورهای منتخب
- 3- بررسی وضعیت فعلی نظام قیمت گذاری دارو در ایران و شناسایی نقاط ضعف و قوت آن



4- شناسایی و دسته بندی عوامل موثر بر قیمت گذاری دارو در ایران 5- طراحی و ارائه الگوی قیمت گذاری دارو برای ایران
❖ زمینه‌های استفاده و کاربرد نتایج تحقیق (کاربست آن در سازمان تامین اجتماعی یا حوزه رفاه و تامین اجتماعی): نتایج حاصل از این مطالعه می تواند در نهایت منجر به قیمت گذاری منطقی دارو در ایران گشته و به تبع آن سیاست گذاری های متناسب با قیمت دارو جهت دسترسی آسان مردم و بیمه شده ها به داروها را بهبود بخشد.
❖ محدوده مکانی و محدوده زمانی - درمان سازمان تامین اجتماعی - سال 1399
❖ شرح خدمات مورد انتظار: 1. شناخت وضعیت موجود درخصوص قیمت گذاری دارو در ایران و نقایص و کاستی های آن 2. انجام مطالعه تطبیقی درخصوص قیمت گذاری دارو، نقایص و کاستی های آن و همچنین راهکارهای اتخاذ شده در رفع نواقص و کاستی های شناسایی شده در کشورهای منتخب 3. طراحی الگوی بومی و مناسب قیمت‌گذاری دارو برای ایران
❖ خروجی‌های مورد انتظار : 1- گزارش کارشناسی 2- سند سیاستی 3- مقاله
❖ محدودیت ها و موانع احتمالی پیش رو:
❖ مدت زمان حدودی اجرای پروژه (ماه): 9 ماه
❖ سطح مورد نظر برای اجرای طرح: متوسط ✓ کلان □ خرد □